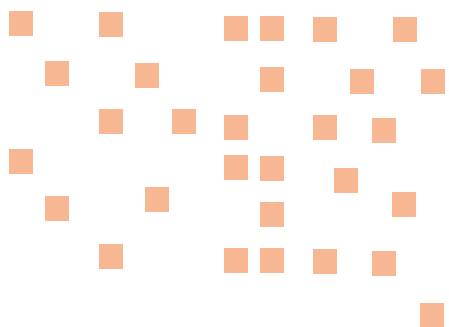

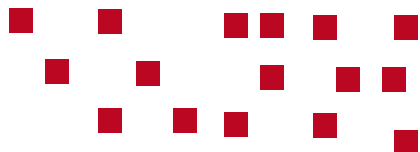
SOMALIA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia dla
ludności cywilnej.**

**DPU-WIKP-424/446/2023
09.11.2023**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa i zagrożeń dla ludności cywilnej w Somalii.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 12,7 mln (bardzo szacunkowe dane)

Skład etniczny: Somalijszczycy 85% (podzieleni na liczne klany, podklany i inne mniejsze organizacje społeczne, charakteryzujące się silnym poczuciem wspólnoty, często wynikającym z wiary w pochodzenie od wspólnego przodka – przyp. WIKP), ludy bantu i inni 15%, w tym Arabowie ok. 30 tys.

Skład religijny: islam sunnicki ^[1]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Od dnia 1 lipca 1960 r. Somalia jest niepodległą republiką. Utworzona została z połączenia włoskiego terytorium mandatowego i protektoratu brytyjskiego (niepodległego od 26 czerwca 1960 r.). Obecnie jest federacyjną republiką parlamentarną. ^[2]

Niektóre regiony Somalii ogłosiły secesję od rządu federalnego. Z punktu widzenia społeczności międzynarodowej, Somalia jest nadal formalnie jednym państwem. De facto podzielona jest jednak na trzy duże regiony: **Somalię Południowo-Środkową** zarządzaną przez rząd federalny, quasi-autonomiczne **Puntland** i **Somaliland**, a także szereg mniejszych, w tym także kontrolowanych przez organizacje rebelianckie. ^[3]

Większość z tych regionów znajduje się pod kontrolą odrębnych władz lokalnych, przy czym samowłańcza Republika Somaliland (dawna kolonia brytyjska, zatem region o innej historii niż reszta Somalii, którą kolonizowały Włochy) odmawia rozmów o jakimkolwiek przyszłym podporządkowaniu się władzom w Mogadiszu. Somaliland ogłosił secesję od Somalii w 1991 r. i od tamtej pory zdołał zbudować funkcjonujący organizm państwowy z demokratycznie wybieranym prezydentem i parlamentem. ^[4]

---

¹ CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>

² CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>

³ Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD), ecoi.net featured topic on Somalia: Security Situation, 04.12.2019, <https://www.ecoi.net/en/document/2020898.html>

⁴ Al Jazeera, Somaliland rejects talk of unification with Somalia after Museveni comment, 25.09.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/9/25/somaliland-rejects-talk-of-unification-with-somalia-after-museveni-comment>

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Somalia podzielona jest na 18 regionów (*gobollo*): Awdal, Bakool, Banaadir, Bari, Bay, Galguduud, Gedo, Hiiraan, Jubbada Dhexe (Środkowa Jubba), Jubbada Hoose (Dolna Jubba), Mudug, Nugaal, Sanaag, Shabeellaha Dhexe (Środkowe Shabeelle), Shabeellaha Hoose (Dolne Shabeelle), Sool, Togdheer, Woqooyi Galbeed.^[5] Regiony dzielą się z kolei na 72 dystrykty (*degmo*).^[6]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Zgodnie z tymczasową konstytucją przyjętą przez Zgromadzenie Konstytucyjne w dniu 1 sierpnia 2012 r., głową państwa jest prezydent wybierany w wyborach pośrednich przez parlament (2/3 głosów) na 4-letnią kadencję. W chwili obecnej prezydentem Somalii jest **Hassan Sheikh Mohamud**, wybrany przez parlament w maju 2022 r. w trzeciej rundzie głosowania (w pierwszej rundzie otrzymał 16% głosów, w drugiej – 34%, w ostatniej 66% głosów).^[7]

Rząd i premier. Premier i rząd jest wyznaczany przez prezydenta i zatwierdzany przez parlament. Obecnie funkcję tę sprawuje **Hamza Abdi Barre**.^[8]

Parlament i wybory parlamentarne. Dwuizbowy Parlament Federalny składa się z: **Izby Wyższej** (54 mandaty, senatorowie wybierani są pośrednio przez zgromadzenia stanowe na 4-letnią kadencję) oraz **Izby Ludu** (275 mandatów, członkowie wybierani są pośrednio przez kolegia wyborcze, z których każde składa się z 51 delegatów wybranych przez starszyznę klanową). Ostatnie wybory parlamentarne do Izby Wyższej odbyły się w listopadzie 2021 r., a parlamentarne w kwietniu 2022 r.^[9]

SYSTEM PRAWNY

System prawny Somalii stanowi mieszankę różnych typów prawa: cywilnego, islamskiego oraz prawa zwyczajowego (*xeer*).^[10]

KARA ŚMIERCI

W Somalii stosuje się i wykonuje karę śmierci. Kara śmierci może być zasądzona za przestępstwa pospolite. Procesy są zazwyczaj przeprowadzane bez żadnych gwarancji praworządności. Według ostatniego opublikowanego przez Amnesty International raportu, w całym 2021 r. w Somalii skazano na karę śmierci co najmniej 27 osób i wykonano co najmniej 21 egzekucji. Wszystkie egzekucje wykonane w Somalii miały miejsce w Puntlandzie. Wszyscy straceni byli oskarżeni o terroryzm, w tym zabójstwa oraz członkostwo w organizacji Al-Shabaab. Egzekucje zostały wykonane zaraz po tym, jak Al-Shabaab zaatakowało miasto Wisil, zabijając dziesiątki

---

⁵ CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>

⁶ Wikiwand, Administrative divisions of Somalia, https://en.wikipedia.org/wiki/States_and_regions_of_Somalia https://www.wikiwand.com/en/Administrative_divisions_of_Somalia

⁷ CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>

⁸ CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>

⁹ CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>

¹⁰ CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>

cywilów. Jeden wyrok zapadł w sądzie w Somalilandzie wobec żołnierza, który zabił nauczyciela w szkole w miejscowości Gabiley w Somalilandzie. ^[11]

W 2023 r. egzekucje w Puntlandzie były kontynuowane. W marcu 2023 r. rozstrzelano kolejnych 13 bojowników Al-Shabaab oraz 6 żołnierzy stosujących przemoc wobec cywilów. W sumie rozstrzelano 19 osób. Dodatkowo w lutym 2023 r. w Mogadiszu wykonano egzekucję czterech osób, w tym żołnierza, policjanta oraz funkcjonariusza agencji wywiadu za zabójstwo innych żołnierzy. ^[12]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Somalia jest krajem, który od ponad trzydziestu lat ogarnięty jest wojną domową. W ciągu tego czasu miało miejsce kilka obcych interwencji zbrojnych – w tym amerykańska, etiopska i kenijska. Kryzys w Somalii narastał jednak już od lat 80. XX w. Był spowodowany recesją gospodarczą i coraz bardziej brutalnymi rządami dyktatora **Mohammeda Siada Barre**. W 1991 r. rebelianci obalili w końcu dyktatora, ale natychmiast wszczęli między sobą wojnę o władzę i podział łupów. ^[13]

Od 2007 r. prowadzona była w Somalii operacja pokojowa Unii Afrykańskiej pod nazwą **AMISOM** (African Union Mission to Somalia). Na początku 2020 r. w ramach AMISOM rozmieszczonych było w Somalii około 19 tys. żołnierzy i 1 tys. funkcjonariuszy policji z sześciu krajów afrykańskich.

W 2022 r. AMISOM została przemianowana na **ATIMS** (African Union Transition Mission in Somalia). Misja pokojowa ATIMS obejmuje wspieranie sił somalijskich w zapewnianiu bezpieczeństwa dla stabilnego procesu politycznego, umożliwienie stopniowego przekazywania odpowiedzialności za bezpieczeństwo somalijskim siłom bezpieczeństwa oraz zmniejszanie zagrożenia stwarzanego przez Al-Shabaab i inne zbrojne ugrupowania opozycyjne. ^{[14][15][16]} ATIMS ma wycofać się z Somalii pod koniec 2024 r. ^[17]

Rywalizacja klanowa jest jednym z głównych czynników destabilizujących sytuację w Somalii. Przynależność do klanu głównego, subklanów, klanów mniejszościowych kast lub mniejszości etnicznych definiuje rolę jednostki w społeczeństwie. Klany rywalizują ze sobą, jak również z nielegalnymi organizacjami zbrojnymi oraz

---

¹¹ Amnesty International (AI), Death sentences and executions 2021, 24.05.2022, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/5418/2022/en/>

¹² Anadolu Agency, Military court in Somalia executes 13 men by firing squad, 08.03.2022, <https://www.aa.com.tr/en/africa/military-court-in-somalia-executes-13-men-by-firing-squad/2840268>

¹³ Interia, Somalia: Szturm na "szkołę terrorystów". Dzieci uwolnione, 19.01.2018, https://fakty.interia.pl/swiat/news-somalia-szturm-na-szkole-terrorystow-dzieci-uwolnione,nld,2510755#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox

¹⁴ Security Council Report, Africa, Somalia, December 2020 Monthly Forecast, 30.11.2020, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2020-12/somalia-15.php>

¹⁵ Human Rights Watch (HRW), Annual report on the human rights situation in 2019 Somalia, 14.01.2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2022682.html>

¹⁶ CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>

¹⁷ Al Jazeera, What's next for security in Somalia after the AU mission ends? 28.06.2023, <https://www.aljazeera.com/features/2023/8/25/whats-next-for-security-in-somalia-after-the-au-mission-ends>

krajowymi siłami zbrojnymi o wpływy i zasoby, zawierając luźne taktyczne sojusze z nimi lub między sobą. Rywalizacja klanowa jest źródłem lokalnych sporów o ziemię i krwawej zemsty, a klany często posiadają swoje bojówki. ^[18]

Od 2006 r. w Somalii rozwija się ponadto islamistyczna partyzantka, w której główną rolę odgrywa ugrupowanie **Al-Shabaab (AS)**. Największą kontrolę nad południem Somalii, w tym Mogadiszu, islamiści zdobyli w latach 2006-2011.^[19] Struktury Al-Shabaab kontrolują znaczne terytoria w regionach Środkowej i Dolnej Jubby, ale poza tym działają na znacznie szerszym terenie, w tym także w Puntlandzie. Od 2014 r. USA przeprowadza okresowo lotnicze ataki bombowe na bazy Al-Shabaab.^[20] Mimo dużych strat, Al-Shabaab nadal jest w stanie przeprowadzać zamachy i ataki na somalijskie siły bezpieczeństwa oraz posterunki kontrolne AMISOM. Do ataków są używane ładunki wybuchowe własnej roboty (IED) oraz przeprowadzane są zamachy / zabójstwa konkretnych osób. Regiony w największym stopniu zagrożone aktywnością Al-Shabaab to: **Shabelle Hoose, Shabelle Dhexe i Banaadir**. Organizacja jest w stanie przeprowadzać zamachy i zastawiać zasadzki również w samym **Mogadiszu**, stolicy regionu Banaadir i jednocześnie całej Somalii. ^[21]

W 2022 r. doszło do zaostrzenia sytuacji, gdyż wojska rządowe przeprowadziły ofensywę na pozycje AS, starając się pozyskać wsparcie oddziałów samoobrony subklanów Hawije, (Abgal i Habar Gedir). AS zwiększyło wówczas ilość zamachów za pomocą drogowych min i zasadzek. Jednocześnie rząd zdołał wyprzeć AS z dużych połaci kraju, głównie położonych w środkowej Somalii.^[22] W 2023 r. operacja wojskowa przeciw AS była kontynuowana. Na jesieni 2023r. walki toczyły się ze zmiennym szczęściem, ze względu na chwiejne poparcie miejscowych klanów. ^[23]

Oddziały **Państwa Islamskiego (ISIS)** w Somalii stacjonują głównie w **Puntlandzie**. Tam też rekrutują nowych członków.^[24] W 2023 r. wzrosła aktywność ISIS w Mogadiszu, gdzie miało miejsce kilka krwawych zamachów samobójczych.^[25] Ataki dokonywane przez ISIS w Somalii wymierzone są głównie w struktury i jednostki rządowe, jak też międzynarodowe siły ATIMS. Motywem działań ISIS jest przede wszystkim obalenie władz centralnych i wprowadzenie własnych rządów, a także prawa islamskiego – szariat. ^[26] Według Jamestown Foundation, rola ISIS bardzo osłabła po tym, jak 26 stycznia 2023 r. amerykański nalot na górskie obszary

¹⁸ EUAA, Somalia: Security Situation (February 2023), 23.02.2023, <https://euaa.europa.eu/publications/somalia-security-situation-february-2023>

¹⁹ Counter Terrorism Project, Al-Shabab, <https://www.counterextremism.com/threat/al-shabab>

²⁰ AP News, US military says airstrike in Somalia kills 26 al-Shabab, 01.02.2019, <https://apnews.com/8b53bcf7607f4957854432ee0b1fe153>

²¹ UN Security Council, Situation in Somalia. Report of the Secretary-General, S/2021/944, 11.11.2021, https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_somalia_11_november_2021.pdf

²² ICG, Sustaining Gains in Somalia's Offensive against Al-Shabaab, 21.03.2023, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-of-africa/somalia/b187-sustaining-gains-somalias-offensive-against-al-shabaab>

²³ ACLED, Situation Update September 2023, Somalia: The Government and al-Shabaab Vie for the Support of Clan Militias, 15.09.2023, <https://acleddata.com/2023/09/15/somalia-situation-update-september-2023-the-government-and-al-shabaab-vie-over-the-support-of-clan-militias/>

²⁴ ICG, The Islamic State Threat in Somalia's Puntland State, 17.11.2016, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-of-africa/somalia/islamic-state-threat-somalias-puntland-state>

²⁵ ACLED, Context Assessment: Heightened Political Violence in Somalia, 04.03.2023, <https://reliefweb.int/attachments/e73fee10-0fca-4b52-b500-1fac1f1f3ca7/Context%20Assessment%20Heightened%20Political%20Violence%20in%20Somalia.pdf>

²⁶ ICG, The Islamic State Threat in Somalia's Puntland State, 17.11.2016, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-of-africa/somalia/islamic-state-threat-somalias-puntland-state>

Puntlandu spowodował śmierć Bilala Al-Sudaniego, jednego z głównych strategów organizacji w Somalii. ^[27]

Na terenie Somalii działają także inne organizacje islamistyczne jak **Ahl al-Sunna wal-Jama'a**, w tym także związane z **Państwem Islamskim**. Obecność tej organizacji odnotowano w regionie **Galmudug (Galguduud i Mudug)**, **Hiiraan** i **Bari**. ^[28]

Somaliland pozostaje w sporze terytorialnym z Puntlandem o kontrolę nad terytoriami Sool i Sanaag, a także częścią regionu Togdheer, znajdującymi się na styku tych dwóch regionów. ^[29] W lutym 2023 r. wybuchły walki w północnym mieście Las Anod między siłami bezpieczeństwa Somalilandu i lokalnymi bojówkami klanu Dhulbahante. Starszyzna klanowa przejęła władzę w mieście i ogłosiła, że nie zamierza podlegać zwierzchności Somalilandu ani Puntlandu, ale zamierza podporządkować się władzom federalnym Somalii. Spotkało się to z gwałtowną reakcją władz Somalilandu, które nakazały pacyfikację miasta. Maskara trwała kilka dni, jednak Somaliland nie zdołał przejąć miasta. Następnie w połowie lutego 2023 r. ogłoszono jednostronne zawieszenie broni i negocjacje pokojowe ze starszyzną klanu Dhulbahante. Starszyzna ogłosiła jednak, że żadne rozmowy nie będą możliwe, dopóki Somaliland nie wycofa wojsk z miasta. ^[30] Według agencji Al Jazeera, do końca kwietnia 2023 r. w Las Anod zginęło ponad 350 osób, a 1800 zostało rannych. Starcia spowodowały także masowe przemieszczenia ludności. ^[31]

Według danych ACLED za 2022 r., w różnego rodzaju incydentach zbrojnych zginęło w Somalii 6500 osób (żołnierzy, bojowników i cywilów), natomiast w 2023 r. do końca lipca – 3345 osób (żołnierzy, bojowników i cywilów). Najwięcej ofiar spowodowały starcia zbrojne między armią a bojownikami, eksplozje bomb i ładunków wybuchowych, ataki z użyciem dronów, a także samobójcze zamachy bombowe. ^[32]

²⁷ Jamestown Foundation, Bilal al-Sudani's Death Weakens Islamic State Influence in Somalia, Terrorism Monitor Volume: 21 Issue: 7, 31.03.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2089872.html>

²⁸ UN Security Council, Situation in Somalia. Report of the Secretary-General, S/2021/944, 11.11.2021, https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_somalia_11_november_2021.pdf

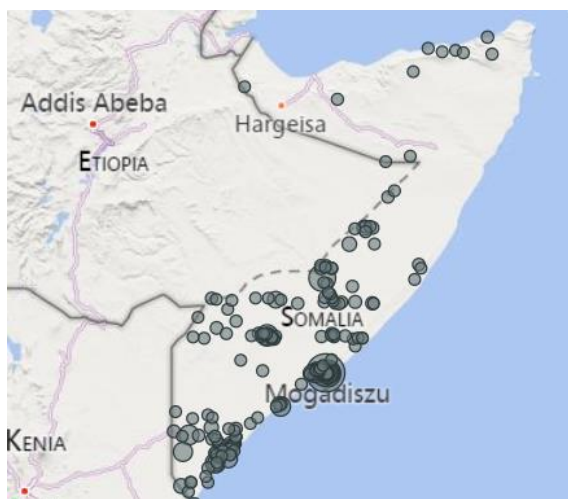
²⁹ EUAA, Somalia: Security Situation (February 2023), 23.02.2023, <https://euaa.europa.eu/publications/somalia-security-situation-february-2023>

³⁰ Al Jazeera, What's driving conflict in the disputed Somali city of Las Anod? 20.02.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/20/whats-driving-conflict-in-the-disputed-somali-city-of-las-anod>

³¹ People Dispatch, Dozens more killed defending unionist city of Las Anod from separatist Somaliland, 06.04.2023, <https://peoplesdispatch.org/2023/04/06/dozens-more-killed-defending-unionist-city-of-las-anod-from-separatist-somaliland/>

³² ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

Mapa. Miejsca incydentów zbrojnych w Somalii od stycznia 2022 i do końca lipca 2023 r. ^[33]

Najwięcej ofiar zanotowano w **centrum** i na **południu Somalii** (w regionach: Mudug, Środkowe Shabeelle, Hiiraan, Galgaduud, Dolne Shabeelle, Banadir, Bakool, Dolna Juba i Bay). ^[34]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Brak informacji na temat ustawodawstwa specjalnego, obowiązującego na terenie Somalii. Jednak władze niektórych regionów mogą ogłaszać godzinę policyjną w wybranych okresach czasu lub na stałe. ^{[35][36]}

WPŁYW KONFLIKTU NA SYTUACJĘ LUDNOŚCI CYWILNEJ

Według danych ACLED, w 2022 r. w incydentach związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło 882 cywilów, z czego prawie 450 osób w atakach na konkretne osoby lub cele cywilne, 250 w zamachach samobójczych o masowej skali, prawie 150 osób w wyniku eksplozji ładunków wybuchowych i min, reszta w wyniku ostrzału, ataku dronów lub rakiet. ^[37]

Natomiast w 2023 r., do końca lipca zanotowano śmierć 384 cywilów, z czego 209 w atakach na cele cywilne lub osoby, 85 w wyniku eksplozji ładunków wybuchowych i min, a 63 w wyniku zamachów samobójczych, reszta w wyniku ostrzału, ataku dronów lub rakiet. ^[38]

³³ Opracowanie własne WIKP na podstawie danych ACLED oraz Open Street Map

³⁴ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

³⁵ Reuters, Somali police announce curfew in capital during Sunday's presidential vote, 14.05.2022, <https://www.reuters.com/world/africa/somali-police-announce-curfew-capital-during-sundays-presidential-vote-2022-05-14/>

³⁶ Crisis24, Somalia: Authorities impose indefinite nightly security curfew in Harardhere Feb. 20, 20.02.2023, <https://crisis24.garda.com/alerts/2023/02/somalia-authorities-impose-indefinite-nightly-security-curfew-in-harardhere-feb-20>

³⁷ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

³⁸ ACLED, Somalia 2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

Najwięcej ofiar cywilnych spowodowała działalność ugrupowania Al-Shabaab, pozostałe ofiary przypisuje się wojskom somalijskim, klanowym bojówkom i innym niezidentyfikowanym oddziałom zbrojnym. Najwięcej cywilnych osób zginęło w regionie, Hiiraan, Banaadir (Mogadyszu), Dolne Shabeelle, Galguduud. Ludności stolicy kraju, Mogadyszu, w największym stopniu zagrażają samobójcze zamachy terrorystyczne, które prowadzą do masowych, w większości przypadkowych ofiar, a także ataki na poszczególne osoby.^[39]

RODZAJE ZAGROŻEŃ DLA CYWILÓW ZWIĄZANYCH Z KONFLIKTEM

OFIARY DZIAŁAŃ WOJENNYCH

Działania zbrojne prowadzone przez wojska i bojówki AS powodują śmierć cywilów, głównie jako przypadkowych ofiar.

9 lutego 2022 r. czterech cywilów zginęło w ostrzale moździerzowym przeprowadzonym przez Al-Shabaab w miejscowości Baraawe (Dolne Shabeelle).^[40]

19 sierpnia 2022 r. w trakcie ostrzału moździerzowego przeprowadzonego przez Al-Shabaab, rakietą uderzyła w dom mieszkalny, zabijając 5 osób i raniąc kilkoro innych.^[41]

9 września 2022 r. w amerykańskim nalocie wymierzonym w kryjówki Al-Shabaab zginęło 7 cywilów, kiedy pocisk uderzył przypadkowo w przystanek autobusowy w miejscowości Mubaarak (Dolne Shabeelle).^[42]

30 stycznia 2023 r. w ostrzale lotniczym w Bulu Burte w regionie Hiiraan, zginęło 7 cywilów.^[43]

W lutym 2023 r. w starciach w mieście Las Anod zginęli cywile: ostrzelany został ambulans, zginął personel medyczny, ciężarna kobieta i dzieci. Zniszczono około 1000 domów, a działania wojsk Somalilandu miały cechy celowej zemsty na ludności miasta.^[44]

14 marca 2023 r. Al-Shabaab wystrzelił kilka rakiet w miasto Bardera w regionie Gedo. Zginęło 4 cywilów.^[45]

W czerwcu 2023 r. serię nalotów na obiekty cywilne przeprowadziły siły Unii Afrykańskiej ATMIS. Zanotowano rannych wśród cywilów.^[46]

---

³⁹ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁴⁰ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁴¹ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁴² ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁴³ ACLED, Somalia 2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁴⁴ Al Jazeera, What's driving conflict in the disputed Somali city of Las Anod? 20.02.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/20/whats-driving-conflict-in-the-disputed-somali-city-of-las-anod>

⁴⁵ ACLED, Somalia 2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁴⁶ ACLED, Somalia 2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

OFIARY DZIAŁAŃ PARTYZANCKICH

Ataki oddziałów partyzanckich Al-Shabaab były główną przyczyną śmierci cywilów w 2022 r. Miały one charakter zasadzek na konwoje pojazdów, podkładanie bomb przydrożnych i min, ataki na konkretne osoby, zwykle przedstawicieli rządu. Niekiedy ataki powodowane były konfliktami klanowymi, próbą wymuszenia podatku, lub oskarżeniami o współpracę z rządem lub siłami amerykańskimi. W miejscowościach pod kontrolą AS, dokonywano publicznych egzekucji na osobach, które uważano za wrogów organizacji. Miały one charakter rozproszony i jednorazowo powodowały niewielkie ofiary, ale poprzez swoją systematyczność stanowiły poważne zagrożenie dla cywilów na obszarze ogarniętym rebelią.^[47]

9 sierpnia 2022 r. AS zaatakowało dom weselny, zabijając 7 osób i raniąc 20 innych. Atak miał charakter zemsty klanowej.^[48]

3 września 2022 r. AS napadło na konwój pojazdów przewożących żywność i zwierzęta w okolicach miejscowości Bulo Burto w regionie Hiiraan. Spalono 9 samochodów i zabito 19 osób. AS oświadczyło, że był to akt zemsty na klanie Hawadle, który popiera działania rządu w regionie.^[49]

30 września 2022 r. AS zaatakowało pracowników drążących studnie w Geriley, w regionie Gedo. Zginęło 12 osób, w tym inżynierowie z Kenii. Zniszczono także maszyny.^[50]

19 października 2022 r. w miejscowości Jalalaqsi w regionie Hiiraan eksplodował ładunek wybuchowy podłożony w samochodzie, zabijając przedstawicieli lokalnej administracji, ochroniarzy i przypadkowe osoby, które przyszły po wodę w okolice wybuchu, w sumie 15 osób.^[51]

9 czerwca 2023 r. na skutek eksplozji ładunku wybuchowego, podłożonego przez niezidentyfikowaną grupę zbrojną w miejscowości Muraale w regionie Dolne Shabeelle, zginęło 27 osób, a 53 zostały ranne.^[52]

W 2023 r. AS wielokrotnie podkładało ładunki wybuchowe pod nadjeżdżające pojazdy, powodując liczne zgony wśród cywilów.^[53]

OFIARY DZIAŁAŃ ODWETOWYCH

Siły bezpieczeństwa regularnie rozstrzeliwały osoby, oskarżane o przynależność lub współpracę z AS.^[54]

⁴⁷ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁴⁸ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁴⁹ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁵⁰ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁵¹ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁵² ACLED, Somalia 2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁵³ Al Jazeera, What's driving conflict in the disputed Somali city of Las Anod? 20.02.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/20/whats-driving-conflict-in-the-disputed-somali-city-of-las-anod>

⁵⁴ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU

Sytuacja humanitarna w strefach konfliktu pozostaje trudna. Pomocy humanitarnej potrzebuje ponad 7 mln ludzi. Konflikt nie tylko powoduje ofiary śmiertelne wśród ludności cywilnej lecz także niszczy cywilną infrastrukturę i uniemożliwia jej odbudowę, ogranicza bezpieczeństwo żywnościowe, osłabia system edukacyjny, a także powoduje wewnętrzne przesiedlenia. W szczególnie trudnej sytuacji są osoby mieszkające na obszarach, gdzie często podkładane są przydrożne miny i ładunki wybuchowe, a także mieszkańcy terenów kontrolowanych przez AS. Rocznie notuje się kilkadziesiąt ataków na konwoje z pomocą humanitarną. ^[55]

W mijającym roku AS atakowało i niszczyło studnie, nabrzeże rzeki Shabeelle, mosty, domy mieszkalne, infrastrukturę komunikacyjną oraz szkoły. Ataki te były dokonywane w ramach zemsty za ofensywę wojsk somalijskich i międzynarodowych wobec grupy. ^[56]

Niektóre regiony są całkowicie odcięte od pomocy humanitarnej, w szczególności na południu i w środkowej części kraju. Konwoje z pomocą humanitarną są atakowane, dochodzi czasem do incydentów, w których są zagrożeni pracownicy organizacji humanitarnych. ^[57]

Sytuację humanitarną w regionie pogarsza susza. Szacunki UNICEF wskazują, że w 2022 r. z powodu suszy zmarło w Somalii 43 tys. osób, z czego połowa to dzieci. ^[58]

PRZEMOC WOBEC LUDNOŚCI CYWILNEJ NIEZWIĄZANA Z KONFLIKTEM

TERRORYZM

Na terenach pod kontrolą rządu, gdzie nie toczą się starcia z AS, często dochodzi do zamachów terrorystycznych o masowej skali. Do największego zamachu w roku 2022 doszło 29 października, kiedy dwa samochody zawierające bomby eksplodowały w okolicach budynku ministerstwa edukacji, zabijając 121 osób, w tym urzędników, dziennikarzy, okolicznych przedsiębiorców. AS oświadczyło, że jest to zemsta za wysiłki ministerstwa mające za zadanie zwalczanie ideologii AS. ^[59]

23 marca 2022 r. zamachowiec samobójca wysadził się w samochodzie w miejscowości Belet Weyne, region Hiraan, w pobliżu budynków administracji. Zginęło 50 osób, a 108 zostało rannych. Zginęli kandydaci w wyborach, żołnierze, policjanci, przedstawiciele organizacji międzynarodowych i sił pokojowych. Wcześniej, w lutym 2022 r. w tej samej miejscowości AS dokonało zamachu samobójczego w restauracji, gdzie przebywali kandydaci do wyborów,

⁵⁵ EUAA, Somalia: Security Situation (February 2023), 23.02.2023, <https://euaa.europa.eu/publications/somalia-security-situation-february-2023>

⁵⁶ EUAA, Somalia: Security Situation (February 2023), 23.02.2023, <https://euaa.europa.eu/publications/somalia-security-situation-february-2023>

⁵⁷ UN Security Council, Situation in Somalia. Report of the Secretary-General, S/2021/944, 11.11.2021, https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_somalia_11_november_2021.pdf

⁵⁸ Al Jazeera, Somalia drought may have killed 43,000 in 2022, half under 5, 20.03.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/3/20/somalia-drought-may-have-killed-43000-in-2022-half-under-5-un>

⁵⁹ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

przedstawiciele administracji, przedstawiciele klanów. W sumie zginęło ponad 50 osób.^[60]

4 stycznia 2023 r. eksplodowały dwa samochody pułapki, zastawione przez AS w mieście Bullo Burte, w regionie Hiiraan. Zginęły co najmniej 52 osoby, przede wszystkim urzędnicy państwowi, a dwóch posłów do parlamentu zostało rannych. Dziesięć dni później w tej samej miejscowości kolejny wybuch zabił 11 cywilów.^[61]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA

Niekiedy bojówki klanowe porywają osoby cywilne jako przejaw zemsty klanowej albo w celu wymuszenia ustępstw na administracji lokalnej.^[62]

26 grudnia 2022 r. lokalny polityk z Las Anod (Somaliland) został zamordowany przez nieznanych sprawców, co wywołało liczne protesty antyrządowe w mieście.^[63]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W całej Somalii dość często dochodzi do protestów i demonstracji, niektóre mają gwałtowny przebieg i towarzyszą im interwencje sił porządkowych.^[64] Na przełomie grudnia 2022 i stycznia 2023 r. w miejscowości Las Anod w Somalilandzie wybuchły gwałtowne zamieszki po śmierci lokalnego polityka zamordowanego w niewyjaśnionych okolicznościach. Siły bezpieczeństwa zaczęły strzelać do demonstrujących, zabijając 20 osób. Ostatecznie władzę w mieście przejęła starszyzna plemienna klanu Dhulbahante.^[65]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Przestępczość na terenie Somalii jest bardzo rozpowszechniona, a ponadto bardzo często działalność partyzancka splata się z działaniami sensu stricte przestępczymi, jak kradzieże i wymuszenia. W dużych miastach, szczególnie w Mogadiszu, gdzie jest nagromadzenie dużej ilości młodych ludzi bez perspektyw, powstają gangi. Najbardziej znany jest gang **Ciyaal Weero**. Działania władz, mające na celu ograniczenie działalności gangów prowadzą często do pozaprawnych zabójstw i egzekucji.^[66]

⁶⁰ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁶¹ ACLED, Somalia 2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁶² ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁶³ Al Jazeera, What's driving conflict in the disputed Somali city of Las Anod? 20.02.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/20/whats-driving-conflict-in-the-disputed-somali-city-of-las-anod>

⁶⁴ ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁶⁵ Al Jazeera, What's driving conflict in the disputed Somali city of Las Anod? 20.02.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/20/whats-driving-conflict-in-the-disputed-somali-city-of-las-anod>

⁶⁶ EUAA, Somalia: Security Situation (February 2023), 23.02.2023, <https://euaa.europa.eu/publications/somalia-security-situation-february-2023>

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Tymczasowa konstytucja federalna stanowi, że wszystkie osoby legalnie przebywające w kraju mają prawo do swobodnego przemieszczania się, wyboru miejsca zamieszkania i opuszczenia kraju. Swoboda przemieszczania się była i jest jednak ograniczona na niektórych obszarach.^[67]

Punkty kontrolne zainstalowane na terenie całego kraju przez siły rządowe, ATIMS, zbrojne bojówki, klany, frakcje oraz organizacje terrorystyczne w znacznym stopniu utrudniają swobodę przemieszczania się ludności cywilnej wewnątrz kraju. Na posterunkach dochodzi ponadto do różnego rodzaju przestępstw, jak wymuszenia, grabieże, molestowanie i innego rodzaju przemocy. Częste ataki różnego rodzaju zbrojnych ugrupowań na personel humanitarny ograniczają dostarczanie pomocy osobom najbardziej potrzebującym (zwłaszcza w południowych i centralnych regionach kraju).^{[68][69]}

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Różnego rodzaju zagrożenia występujące w Somalii powodują od lat masowe ruchy ludności. Część z uchodźców wewnętrznych może przesiedlić się do stolicy Somalii – Mogadyszu, ale nie zawsze rozwiązanie to skutkuje poprawą sytuacji materialnej i bezpieczeństwa.^{[70][71]} Tym niemniej, według szacunków z 2023 r. już niemal połowa ludności Somalii zamieszkuje obszary miejskie, z czego największy jest stołeczny region Mogadyszu (2,6 mln osób) oraz Hargeisa (1,1 mln). Ludność miejska przyrasta w bardzo szybkim tempie, co roku powiększając się o 4,2%.

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Według UNHCR, pod koniec października 2022 r. niemal 3 mln osób były przesiedlone wewnątrz na terenie kraju. Głównymi przyczynami przesiedleń w Somalii są katastrofy naturalne, głównie susza, konflikty między klanami, oraz ucieczka z terenów kontrolowanych przez Al-Shabaab. Większość przesiedleń ma charakter lokalny i ludność pozostaje w regionie pochodzenia. Największą skalę mają przesiedlenia lokalne, głównie w regionie Galguduud i Hiiraan. Najwięcej osób opuszcza region Dolnej Shabeelle, zaś najwięcej przybyszów zarejestrowano w regionie Banaadir (Mogadyszu). Część z uchodźców wewnętrznych może przesiedlić się do stolicy Somalii – Mogadyszu, ale nie zawsze rozwiązanie to skutkuje

---

⁶⁷ US Department of State, 2020 Country Report on Human Rights Practices: Somalia, 30.03.2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2048104.html>

⁶⁸ Human Rights Watch (HRW), Annual report on the human rights situation in 2020 - Somalia, 13.01.2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2043509.html>

⁶⁹ US Department of State, 2020 Country Report on Human Rights Practices: Somalia, 30.03.2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2048104.html>

⁷⁰ US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2019 – Somalia, 11.03.2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2026344.html>

⁷¹ Amnesty International (AI), Report on the human rights situation covering 2019 Somalia, 08.04.2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2028288.html>

poprawą sytuacji materialnej i bezpieczeństwa ww. osób. Nie mają oni dostępu do ochrony zdrowia, nie mają praw własności, co naraża ich na wysiedlenia. Panują ekstremalnie trudne warunki higieniczne. Szczególnie narażone na wszelkiego rodzaju zagrożenia, w tym na przemoc na tle seksualnym, są samotne kobiety. W osiedlach uchodźców brakuje policji, ścieżki są nieoświetlone, brakuje toalet. ^[72]

W ostatnich latach w Mogadiszu często dochodziło do likwidacji nieformalnych osiedli, w wyniku których wewnętrzni uchodźcy po raz kolejny tracili dach nad głową. W 2019 r. przymusowe wysiedlenia dotknęły ponad 260 tys. osób, w tym 150 tys. w samym Mogadiszu. W 2020 r. pomimo pandemii wysiedlenia były kontynuowane. Dach nad głową straciło wówczas ponad 140 tys. osób, głównie w regionach Bay i Banaadir. ^[73]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Według danych z lutego 2023r., około 690 tys. Somalijczyków znalazło schronienie w sąsiednich krajach, głównie w Kenii (ponad 289 tys.), a także w Etiopii (253 tys.), Ugandzie i Jemenie. ^[74] Na mocy porozumienia z 2013 r. między Kenią, Somalią i UNHCR, rozpoczęto dobrowolną repatriację uchodźców przebywających w Kenii. Na mocy tego porozumienia, między 2014 a 2022 r. do Somalii powróciło 80 tys. osób. W 2021 r. władze Kenii nakazały zamknięcie dwóch największych obozów dla uchodźców somalijskich: Dadaab i Kakuma. Ośrodki te miały zostać zamknięte do połowy 2022 r., jednak niewielu z ich mieszkańców zdecydowało się na powrót do Somalii. Władze Kenii zdecydowały się opóźnić zamknięcie obozów, pozostawiając ich mieszkańców w próżni i niepewności, co do ich dalszego losu. Pewna grupa mieszkańców zdecydowała się na próbę nielegalnego przedostania się przez Jemen do Arabii Saudyjskiej i innych krajów docelowych. ^[75]

PODSUMOWANIE

Somalia uzyskała niepodległość w 1960 r. Obecnie jest federacyjną republiką parlamentarną. Z punktu widzenia społeczności międzynarodowej, Somalia jest nadal formalnie jednym państwem, jednak niektóre jej regiony ogłosiły secesję i obecnie podzielona jest na szereg mniejszych jednostek, znajdujących się poza faktyczną kontrolą rządu centralnego (rezydującego w Mogadiszu w Somalii Południowo-Wschodniej). Największe z nich to Somaliland i Puntland, lecz poza nimi funkcjonuje szereg innych quasi suwerennych regionów. Część Somalii południowo-wschodniej jest ponadto pod kontrolą organizacji zbrojnej Al-Shabaab.

Od ponad 30 lat na terenie Somalii toczy się konflikt zbrojny, aczkolwiek jego intensywność w ostatnich latach znacząco osłabła. Ma on charakter wojny partyzanckiej, w którą zaangażowanych jest wiele podmiotów o sprzecznych

---

⁷² EUAA, Somalia: Security Situation (February 2023), 23.02.2023, <https://euaa.europa.eu/publications/somalia-security-situation-february-2023>

⁷³ EUAA, EASO COI Report. Somalia. Security situation, 20.09.2021, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Security_situation_new_AC.pdf

⁷⁴ UN High Commissioner for Refugees, Regional Bureau for East and Horn of Africa, and the Great Lakes Region. Somalia Situation. Population of concern to UNHCR, as of 28 February 2023, 25.03.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2089932/RB_EHAGL_Somalia+Situation_20230228.pdf

⁷⁵ CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>

interesach (armia i służby federalne Somalii, oddziały międzynarodowe, służby podmiotów, które ogłosiły secesję, nielegalne organizacje zbrojne, milicje klanowe itp.). Największe nasilenie starć zbrojnych występuje w południowych regionach kraju, gdzie głównym zagrożeniem jest islamska organizacja Al-Shabaab, przeciwko której wojsko prowadzi ofensywę.

Na pozostałych obszarach ludność cywilna jest przede wszystkim przypadkową ofiarą zamachów i punktowych starć zbrojnych.

Nadal notuje się wewnętrzne przesiedlenia na terenie Somalii, wywołane klęskami żywiołowymi oraz sytuacją bezpieczeństwa.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

---

1. ACLED, Context Assessment: Heightened Political Violence in Somalia, 04.03.2023, [https://reliefweb.int/attachments/e73fee10-0fca-4b52-b500-1fac1f1f3ca7/Context%20Assessment %20Heightened%20Political%20Violence%20in %20Somalia.pdf](https://reliefweb.int/attachments/e73fee10-0fca-4b52-b500-1fac1f1f3ca7/Context%20Assessment%20Heightened%20Political%20Violence%20in%20Somalia.pdf)
2. ACLED, Situation Update September 2023, Somalia: The Government and al-Shabaab Vie for the Support of Clan Militias, 15.09.2023, <https://acleddata.com/2023/09/15/somalia-situation-update-september-2023-the-government-and-al-shabaab-vie-over-the-support-of-clan-militias/>
3. ACLED, Somalia 2022, <https://acleddata.com/dashboard/dashboard>
4. ACLED, Somalia 2023, <https://acleddata.com/dashboard/dashboard>
5. Al Jazeera, Somalia drought may have killed 43,000 in 2022, half under 5, 20.03.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/3/20/somalia-drought-may-have-killed-43000-in-2022-half-under-5-un>
6. Al Jazeera, Somaliland rejects talk of unification with Somalia after Museveni comment, 25.09.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/9/25/somaliland-rejects-talk-of-unification-with-somalia-after-museveni-comment>
7. Al Jazeera, What's driving conflict in the disputed Somali city of Las Anod? 20.02.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/20/whats-driving-conflict-in-the-disputed-somali-city-of-las-anod>
8. Al Jazeera, What's next for security in Somalia after the AU mission ends? 28.06.2023, <https://www.aljazeera.com/features/2023/8/25/whats-next-for-security-in-somalia-after-the-au-mission-ends>
9. Amnesty International (AI), Report on the human rights situation covering 2019 Somalia, 08.04.2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2028288.html>
10. Amnesty International (AI), Death sentences and executions 2021, 24.05.2022, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/5418/2022/en/>
11. Anadolu Agency, Military court in Somalia executes 13 men by firing squad, 08.03.2022, <https://www.aa.com.tr/en/africa/military-court-in-somalia-executes-13-men-by-firing-squad/2840268>
12. AP News, US military says airstrike in Somalia kills 26 al-Shabab, 01.02.2019, <https://apnews.com/8b53bcf7607f4957854432ee0b1fe153>
13. Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD), ecoi.net featured topic on Somalia: Security Situation, 04.12.2019, <https://www.ecoi.net/en/document/2020898.html>
14. CIA, The World Factbook, Somalia, 01.11.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/somalia/>
15. Counter Terrorism Project, Al-Shabab, <https://www.counterextremism.com/threat/al-shabab>

16. Crisis24, Somalia: Authorities impose indefinite nightly security curfew in Harardhere Feb. 20, 20.02.2023,
<https://crisis24.garda.com/alerts/2023/02/somalia-authorities-impose-indefinite-nightly-security-curfew-in-harardhere-feb-20>
17. EUAA, EASO COI Report. Somalia. Security situation, 20.09.2021,
https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Security_situation_new_AC.pdf
18. EUAA, Somalia: Security Situation (February 2023), 23.02.2023,
<https://euaa.europa.eu/publications/somalia-security-situation-february-2023>
19. Human Rights Watch (HRW), Annual report on the human rights situation in 2019 Somalia, 14.01.2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2022682.html>
20. Human Rights Watch (HRW), Annual report on the human rights situation in 2020 - Somalia, 13.01.2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2043509.html>
21. ICG, Sustaining Gains in Somalia's Offensive against Al-Shabaab, 21.03.2023,
<https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/b187-sustaining-gains-somalias-offensive-against-al-shabaab>
22. ICG, The Islamic State Threat in Somalia's Puntland State, 17.11.2016,
<https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/islamic-state-threat-somalias-puntland-state>
23. Interia, Somalia: Szturm na "szkołę terrorystów". Dzieci uwolnione, 19.01.2018, https://fakty.interia.pl/swiat/news-somalia-szturm-na-szkole-terrorystow-dzieci-uwolnione,nld,2510755/utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox
24. Jamestown Foundation, Bilal al-Sudani's Death Weakens Islamic State Influence in Somalia, Terrorism Monitor Volume: 21 Issue: 7, 31.03.2023,
<https://www.ecoi.net/en/document/2089872.html>
25. People Dispatch, Dozens more killed defending unionist city of Las Anod from separatist Somaliland, 06.04.2023,
<https://peoplesdispatch.org/2023/04/06/dozens-more-killed-defending-unionist-city-of-las-anod-from-separatist-somaliland/>
26. Reuters, Somali police announce curfew in capital during Sunday's presidential vote, 14.05.2022, <https://www.reuters.com/world/africa/somali-police-announce-curfew-capital-during-sundays-presidential-vote-2022-05-14/>
27. Security Council Report, Africa, Somalia, December 2020 Monthly Forecast, 30.11.2020, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2020-12/somalia-15.php>
28. UN High Commissioner for Refugees, Regional Bureau for East and Horn of Africa, and the Great Lakes Region. Somalia Situation. Population of concern to UNHCR, as of 28 February 2023, 25.03.2023,
https://www.ecoi.net/en/file/local/2089932/RB_EHAGL_Somalia+Situation_20230228.pdf
29. UN Security Council, Situation in Somalia. Report of the Secretary-General, S/2021/944, 11.11.2021,

https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_somalia_11_november_2021_.pdf

30. US Department of State, 2020 Country Report on Human Rights Practices: Somalia, 30.03.2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2048104.html>
31. US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2019 – Somalia, 11.03.2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2026344.html>
32. Wikiwand, Administrative divisions of Somalia, https://en.wikipedia.org/wiki/States_and_regions_of_Somalia https://www.wikiwand.com/en/Administrative_divisions_of_Somalia